

Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБАМ З
ІНВАЛІДНІСТЮ»
Освітньо-професійної програми «Практична психологія»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП
Курс	2 (другий)
Семестр	3 (третій)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити /120 годин
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Курс спрямований на формування професійних компетенцій практичних психологів, які виявляються у розуміння організації соціально-психологічного простору відносно осіб з інвалідністю. Пошук альтернативних шляхів взаємоінтеграції вимог суспільства до компетенцій та морально-ціннісних орієнтацій кожного з його членів та індивідуальних психофізіологічних особливостей населення. Дослідження можливих шляхів просвітництва різних верств населення, а саме - роботодавців, психологів, педагогів та дітей, членів сімей та самих людей з інвалідністю стосовно можливостей взаємореалізації, ресурсної підтримки та нормалізації станів для повноцінної життєвої реалізації особистості.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Цей курс готує здобувачів до розуміння екологічної взаємодії з людьми з інвалідністю, особливостям надання їм психологічної допомоги. В межах курсу здобувачі зможуть ознайомитись з основною нормативно-правовою базою стосовно надання психологічної допомоги людям з інвалідністю. Низка практичних занять орієнтована на опанування навичками розробки програми психологічної підтримки людей з інвалідністю, які звертаються за психологічною допомогою, створювати безпечне психологічне середовище. Ці навички дозволять здобувачам соціально відповідально і свідомо надавати необхідну психологічну підтримку людям з інвалідністю.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>ПР1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПР2. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника</p>

	<p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій</p> <p>ПР13. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості</p> <p>ПР16. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.</p> <p>ПР18. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії</p> <p>ПР19. Розробляти й реалізовувати програми психологічної корекції</p> <p>ПР21. Вміти застосовувати знання в галузі патопсихології при вирішенні професійних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей клієнтів, володіти сучасними методами психодіагностики особистості та корекційно-розвивальними технологіями роботи з ними</p> <p>ПР25. Вміти застосовувати знання щодо вирішення психологічних проблем виховання й навчання особистості, що спрямовані на розуміння фактів, механізмів та закономірностей засвоєння соціокультурного досвіду, що зумовлюють зміни в інтелектуальному та особистісному розвитку</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК9 Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Спеціальні компетентності</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу</p>

	<p>(індивідуальну та групову).</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.</p> <p>СК16. Здатність розробляти програму психологічного супроводу осіб різних вікових та соціальних груп, які звертаються за психологічною допомогою, створювати безпечне психологічне середовище.</p>
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Нормативно-правова база надання психологічної допомоги людям з інвалідністю. Понятійно-категоріальний апарат з питань інвалідності.</p> <p>Етичні вимоги роботи психолога. Власні обмеження в роботі з людьми з інвалідністю.</p> <p>Сучасні погляди суспільства на інвалідність. Моделі інвалідності.</p> <p>Аспекти проблем інвалідності в сучасному суспільстві. Соціальна інклюзія, безбар'єрність</p> <p>Особливості комунікативних навичок з людьми з інвалідністю.</p> <p>Особливості професійної комунікації з людьми з інвалідністю.</p> <p>Психокорекція соціально-набутих симптомів у роботі з людьми з інвалідністю</p> <p>Програма та принципи психологічної реабілітації людей з інвалідністю</p> <p>Психологічна допомога людям з порушенням опорно-рухового апарату</p> <p>Психологічна допомогу людям з порушенням зорової та слухової аналізаторних систем</p> <p>Психологічна допомога людям з порушенням мовлення</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття</p> <p>Методи навчання: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, презентація, рольова гра, методи активної взаємодії</p> <p>Форми навчання: очна, заочна</p>
Пререквізити	Знання з загальної психології, основ біології та генетики людини, вікової фізіології та валеології, практикуму з загальної психології, вікової психології та психодіагностики.
Пореквізити	Знання можуть бути використані при вивченні педагогічної психології, основ клінічної та патопсихології, при проходженні діагностико-психокорекційної практики
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ КАІ	<p>Навчальна та наукова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конвенція про права осіб з інвалідністю. https://web.archive.org/web/20171107052840/http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 2. Закон України про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні https://ips.ligazakon.net/document/T087500?an=1 3. Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з

	<p>військовою агресією Російської Федерації проти України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2015 р. No 685. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685-2015-%D0%BF#Text</p> <p>4. Закон України про реабілітацію у сфері охорони здоров'я (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 8, ст.59) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text</p> <p>5. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я. https://moz.gov.ua/uk/mkf</p> <p>6. Львовчикіна А.М. Екопсихологічні основи соціальної роботи із людьми з інвалідністю. К. 2020. – 92 с. https://www.sgpinfo.org.ua/sites/default/files/pdf/ekopsihology.pdf</p> <p>7. Реабілітація травм війни. https://rehabilitation.org.ua/biopsyhosocialna-model</p> <p>8. Комунікативні навички лікаря: підручник / Колектив авторів, за заг.ред. О.С. Чабана; наукова редакція й укладання О.О. Хаустова, І.А. Коваль; Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Київ: Медпринт, 2021. – 400 с.</p> <p>9. Основи практичної психології В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. К.: Либідь, 1999. – 536 с.</p> <p>10. Розлади психічної сфери внаслідок бойових дій: навч. посіб. / В.Д. Мішиєв, Б.В. Михайлов, Є.Г. Гриневич, В.Ю. Омелянович. – 2-е вид., переробл. та доповн. – К. : ВСВ «Медицина», 2024. – 167 с.</p> <p>11. Чабан О.С., Хаустова О.О., Омелянович В.Ю. Психічні розлади воєнного часу. Монографія – К.: Видавничий дім Медкнига, 2023. – 232 с.</p> <p>12. Практична психосоматика: тривога. Навчальний посібник / За заг.ред. О.О. Чабана, О.О. Хустової. – К. Видавничий дім Медкнига, 2022. – 144 с.</p> <p>13. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога. Методичний посібник. – К.: PSYNOBOOK, 2022. – 310 с.</p> <p>14. Бочелюк В. Й., Турубарова А. В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 264 с https://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/36763d1e5f2745489eddf3508fe1ad94.pdf</p> <p>15. Довідник безбар'єрності https://bf.in.ua/</p> <p>16. Терапія ПТСР для військових. Як повернутися до нормального життя / Вірджинія Круз; пер з англ. О.М. Савінової. – Київ.: Науковий Світ, 2024. – 128 с.</p> <p>17. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками бойових дій на етапі відновлення. Методичний посібник. – Київ. : Центр учбової літератури, 2023. – 283 с</p> <p>18. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / С.П.Миронова, О.В.Гаврилов, М.П.Матвєєва; [За заг. ред. С.П.Миронової]. - Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 264 с.</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання

Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік
Кафедра	Педагогіки та психології професійної освіти
Факультет	Лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	 <p>ДАЦУН ОЛЕНА ВІКТОРІВНА Посада: старший викладач Вчений ступінь: - Профайл викладача: equals">https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9106/simple-search?filterquery=%D0%94%D0%B0%D1%86%D1%83%D0%BD%2C+%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0+%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0&filtername=author&filtertype>equals Тел.: 0674052210 E-mail: ldatsun@nau.edu.ua Робоче місце: 8.706</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Лінк на дисципліну	